



**Tornio**

# Ilmastosuunnitelma 2025–2035

**Rohkea – turvallinen – kestävä**

Tornion kaupunginvaltuusto 31.3.2025 §29







# Esipuhe

Ilmastonmuutos on yksi aikamme suurimmista haasteista, ja sen vaikutukset ulottuvat kaikkialle yhteiskunnassa.

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Kuntien ja kaupunkien rooli ilmastotyössä on merkittävä, sillä monet kunnissa tehtävät päätökset vaikuttavat siihen, millaisia päästöjä asukkaiden arjessa syntyy. Kansainvälinen ja kansallinen ilmastopolitiikka toteutuu kuntatasolla, jossa päätökset konkretisoituvat arjessa.

Tornion kaupungin visiona on olla rohkea, turvallinen ja kestävä maailmanluokan rajakaupunki. Tornion kaupunki kehittää toimintaansa pohjoista luontoa arvostaen, tarjoten asukkaille ja yrityksille hyvinvoivan maailmanluokan toimintaympäristön elinvoimaisessa ja vastuullisessa kaupungissa.

Torniossa on tunnistettu ilmastotyön tärkeys ja kunta on ollut mukana ilmastohankkeissa sekä toteuttanut monia käytännön toimia alueellaan. Nyt Tornion kaupunki on päättänyt laatia ilmastosuunnitelman, joka ohjaa kunnan ilmastotyötä tulevien vuosien ajan.

Tornion kaupungin tavoite on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoden 2007 tasosta 70 % vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää systemaattista ja pitkäjänteistä työtä. Tornion kaupunginvaltuuston hyväksyessä ilmastosuunnitelman, kunta toimii kuntastrategian mukaisesti ja on mukana edistämässä Suomen hiilineutraaliustavoitetta.

Tornion kaupunki on saanut ilmastosuunnitelman laatimiseen ympäristöministeriön myöntämän avustuksen.

Tornion kaupungin ilmastosuunnitelma ei ole pelkästään strateginen asiakirja – se on kutsu yhteiseen toimintaan. Onnistuminen ilmastotavoitteissamme edellyttää jokaisen panosta: kaupunkiorganisaation, yritysten, järjestöjen ja asukkaiden. Pienetkin arjen valinnat voivat yhdessä muodostaa suuren vaikutuksen.

Kiitän kaikkia, jotka ovat osallistuneet tämän suunnitelman valmisteluun ja jotka tulevat toimimaan sen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Torniossa 17.3.2025

Jukka Kujala  
kaupunginjohtaja

# Johdanto

Ilmastonmuutos on maailmanlaajuinen haaste, jonka hillitsemisessä myös paikallistason toimijat ovat merkittävässä asemassa. Kuntien tulee samanaikaisesti sekä hillitä ilmastonmuutoksen etenemistä että varautua sen aiheuttamiin elinympäristön muutoksiin. Kunnissa ja kaupungeissa tehdään päätöksiä mm. maankäyttöön, liikennesuunnitteluun, energiantuotantoon ja hankintoihin liittyen ja näillä päätöksillä on merkittävä vaikutus ilmastotyössä.

Tornion kaupunki on laatinut ilmastosuunnitelman ohjaamaan tulevien vuosien ilmastotyötä ja sen on hyväksynyt kaupunginvaltuusto §29 31.3.2025. Ilmastosuunnitelma sisältää tiedot kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä Tornion kaupungissa, päästövähennystavoitteen sekä toimet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja se otetaan huomioon kaupunkistrategiassa ja kaupungin toimintakertomuksessa.

Tornion kaupunki on saanut ilmastosuunnitelman laatimiseen ympäristöministeriön myöntämän avustuksen.

Suunnitelman laatimisessa hyödynnettiin Tornion kaupungin asukkaille tehtyä ilmastokyselyä sekä ilmastotyöryhmälle ja lukiolaisille järjestettyjä työpajoja.

## Lisätietoa



[Energia- ja ilmastostrategia – Työ- ja elinkeinoministeriö](#)



[Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma. Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035.](#)



[Vähähiilisyystiekartat – Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

## Keskeiset käsitteet

**Päästöskenaariotyökalu** - Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli (Suomen ympäristökeskus SYKE).

**Perusskenaario** - Oletettujen olemassa olevien politiikkatoimien sekä muiden tiedossa olevien kansallisella tasolla päätettyjen toimien vaikutus alueen päästökehitykseen tulevina vuosina. Lisätietoja löytyy mm. kansallisesta ilmasto- ja energiastrategiasta, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU) sekä toimialojen vähähiilisyystiekartoista.

**CO<sub>2</sub>e** - Hiilidioksidiekvivalentti, jossa hiilidioksidin lisäksi on otettu huomioon myös muiden kasvihuonekaasupäästöjen ilmastoja lämmittävä vaikutus

**Kasvihuonekaasu** - Kasvihuonekaasu päästää läpi auringosta tulevan säteilyn, mutta absorboi maan pinnalta saapuvaa säteilyä. Näin ollen kasvihuonekaasulla on maapalloa lämmittävä vaikutus. Merkittäviä kasvihuonekaasuja ovat muun muassa vesihöyry, hiilidioksidi, metaani ja dityppioksidi.

**Päästökerroin**- Päästökerroin ilmoitetaan päästön massana (tonnia, kilogrammaa tai grammaa) suhteessa niin sanottuun toiminnalliseen yksikköön, joka kuvaa esimerkiksi käytetyn tuotteen tai palvelun määrää.

# Päästölaskentamalli ja laskentamenetelmät

Suomen ympäristökeskus (Syke) tuottaa tietoa kuntien ja maakuntien kasvihuonekaasupäästöistä sekä erilaisia ilmastoon ja energiaan liittyviä indikaattoreita, jotka auttavat seuraamaan ja suunnittelemaan ilmastotyötä.

Päästölaskennan on toteuttanut Suomen ympäristökeskus. Kuntien ja alueiden kasvihuonekaasupäästöjen laskenta perustuu Alueellinen Laskenta (ALas) –malliin. Laskentaperiaate on käyttöperusteinen, jossa lähtökohtana ovat alueen tuotantoperusteiset päästöt, mutta osa päästöjä aiheuttavista toiminnoista lasketaan kulutuksen perusteella, riippumatta niiden maantieteellisestä syntypaikasta.

ALas sisältää 80 päästösektoria, joiden laskennassa pyritään käyttämään paikallista dataa aina kun mahdollista, mutta joidenkin sektorien kohdalla kansallisia päästötietoja on allokoitu kunnille erilaisin jakoperustein.

Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettua oletuslaskentamallia kutsutaan Hinku-laskennaksi. Laskentamenetelmä ei sisällä päästöhyvityksiä, päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä.

Päästöistä lasketaan eri päästösektoreiden hiilidioksidi-, metaani- ja dityppioksidipäästöt sekä F-kaasut omana kokonaisuutenaan. Tulokset esitetään hiilidioksidiekvivalenteina. Bioperäiset polttoaineet ovat hiilidioksidin osalta laskennallisesti nollapäästöisiä.

## Lisätietoa laskentamenetelmistä

[hiilineutraalisuomi.fi](https://hiilineutraalisuomi.fi) ► [Käyttöperusteisen päästölaskennan menetelmä](#)



# Päästöjen jakauma – Tornio 2022

Lämmitys ja kulutussähkö ovat Tornion kaupungin merkittävimmät päästölähteet.

- Suurin päästösektori on kaukolämpö.
- Kulutussähkö sisältää kaiken sähkön käytön lukuun ottamatta sähkölämmitystä sekä maalämmön ja raideliikenteen sähkönkulutusta.

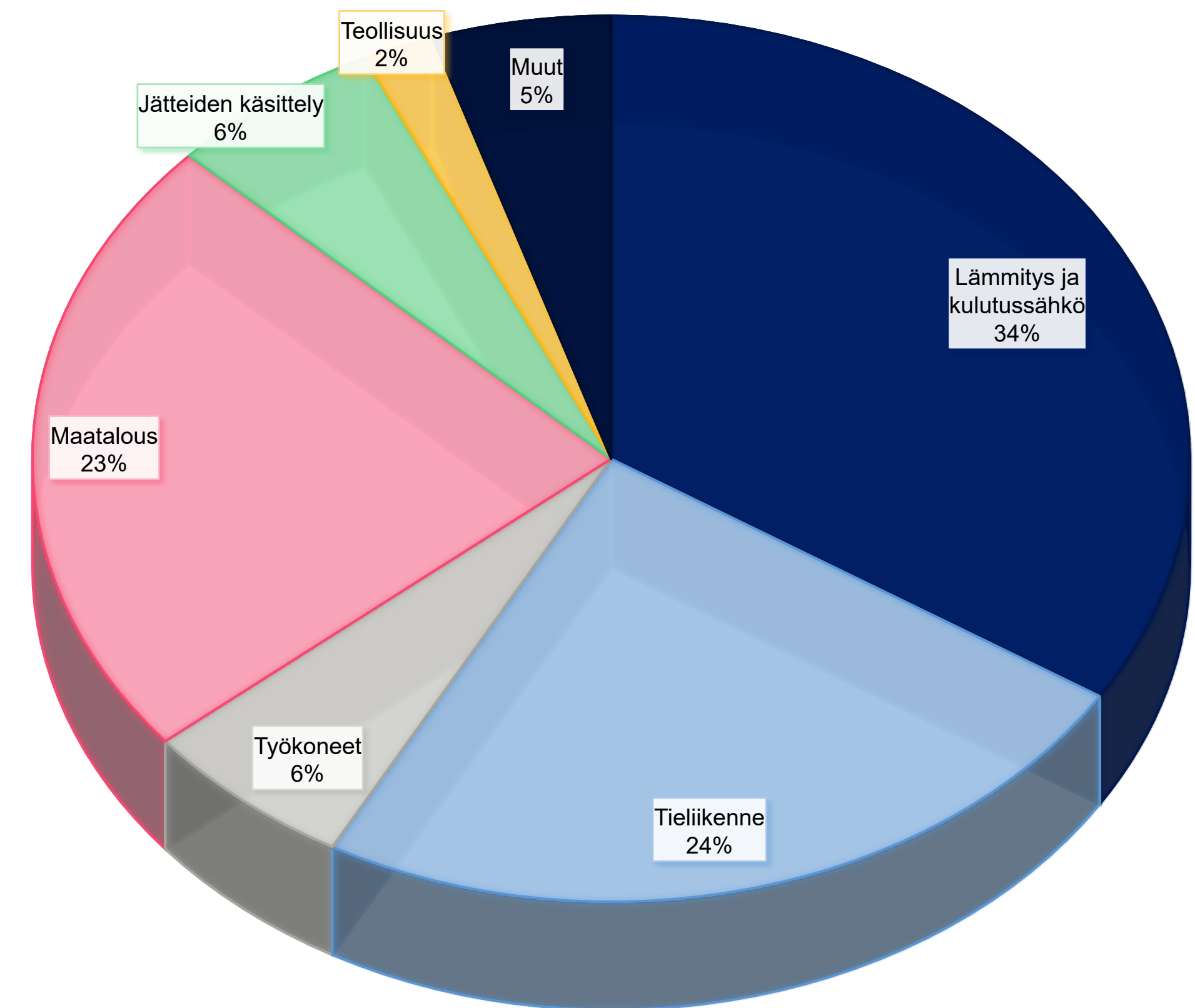
Tieliikenteen ja maatalouden vuosittainen päästö on lähes yhtä suuri ja ne muodostavatkin yhteensä noin 46 % kokonaispäästöstä.

- Henkilöautojen, moottoripyörien, mopojen ja mopoautojen päästöt lasketaan käyttöperusteisesti. Paketti-, linja- ja kuorma-autoille lasketaan alueperusteiset päästöt, mutta ilman läpiajoliikennettä.
- Maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin kuuluvat metaani- ja dityppioksidipäästöt kotieläimistä, lannasta ja maatalousmailta sekä kalkituksen ja urealannoituksen hiilidioksidipäästöt.

Teollisuuden kasvihuonekaasupäästöt sisältävät teollisuuslaitosten polttoaineiden käytöstä aiheutuvat päästöt. Päästöt jaetaan päästökauppa- ja taakanjakosektoreille. Päästölaskennassa ei ole mukana päästökauppaan kuuluvia teollisuuslaitoksia.

Kaatopaikkapäästöjen määrään vaikuttavat kaatopaikan toiminnan aikana vuosittain kaatopaikalle sijoitettujen jätteiden määrät, jätejakeiden koostumus ja hajoamisominaisuudet sekä kaatopaikkakaasun talteenotto.

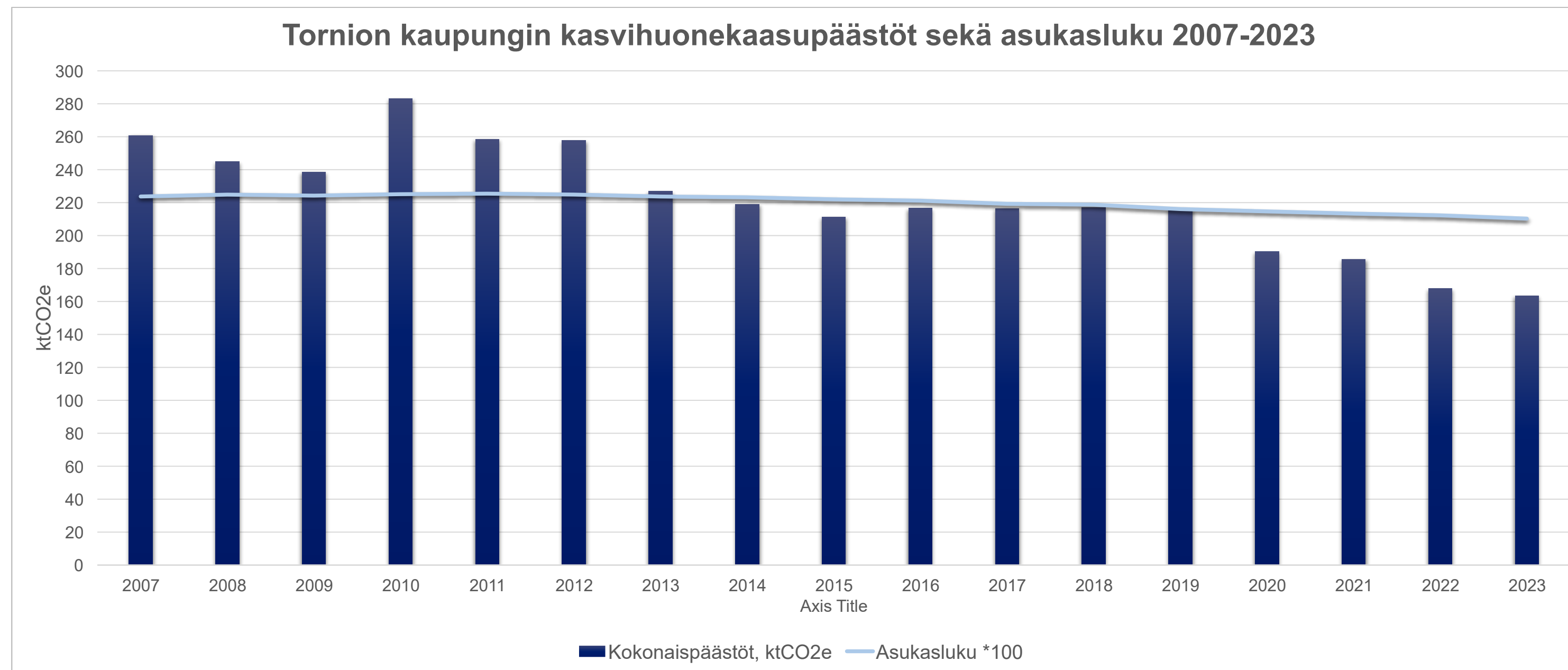
Päästöjen jakauma vuonna 2022



## Lisätietoja päästöistä

[SYKE - kuntien ja alueiden khk-päästöt](#)

# Tornion kaupungin päästökehitys

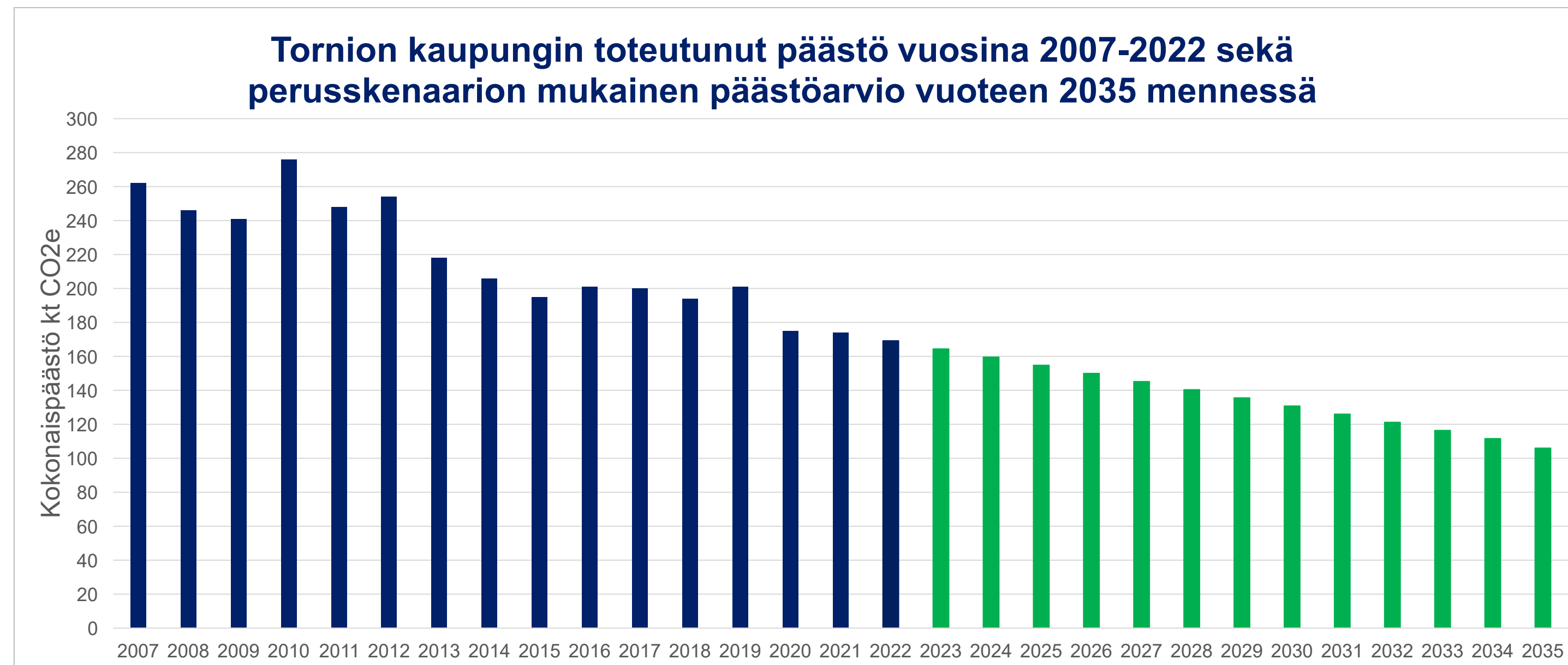


Tornion kaupungin kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2022 noin 168 kt CO<sub>2</sub>e.

Vuoden 2007 tasosta on vähennetty kasvihuonekaasupäästöjä noin 37 %.



# Arvio tulevasta päästökehityksestä



Tornion kaupungin kasvihuonekaasupäästöt ovat pienentyneet viime vuosina, mutta työtä päästöjen vähentämiseen tulee jatkaa.

Suomen ympäristökeskuksen skenaariotyökalulla laadittiin kaupungille perusskenaario vuosille 2007–2035.

Skenaarion mukaan Tornion kaupungin päästöt laskevat vuoden 2022 tasosta vuoteen 2035 mennessä vielä noin 62 ktCO<sub>2</sub>e eli 37 %.

Perusskenaariossa on oletettu turpeen käytön vähentyvän kaukolämmön tuotannossa, rakennusten energiatehokkuuden parantuvan sekä sähköntuotannon puhdistuvan. Myös väestöennuste on huomioitu.

# Arvio tulevasta päästökehityksestä

## Tornion kaupungin kasvihuonekaasupäästöt vuosina 2007 ja 2022 sekä perusskenaario vuodelle 2035

	2007 (ktCO <sub>2</sub> e)	2022 (ktCO <sub>2</sub> e)	2035 (ktCO <sub>2</sub> e)
Rakennusten lämmitys ja kulutussähkö	120	58	21
Tieliikenne	56	40	20
Työkoneet	12	10	10
Maatalous	34	40	42
Jätteiden käsittely	16	10	6
Teollisuus	12	3	2
Muut	10	7	4
<b>Yhteensä</b>	<b>260</b>	<b>168</b>	<b>106</b>

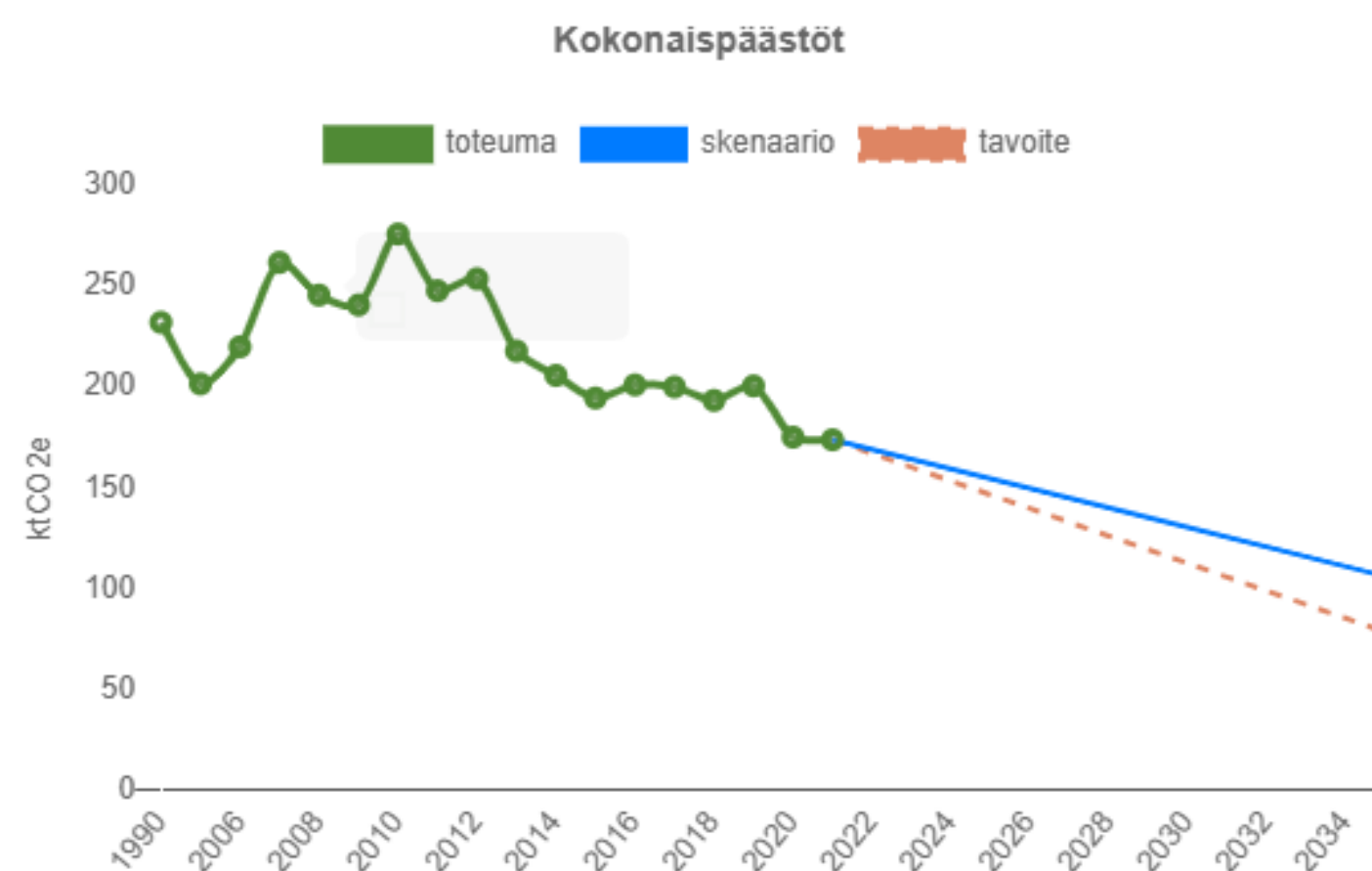
Toimet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi eivät tapahdu itsestään, vaan ne vaativat pitkäjänteistä ja eteenpäin tähtäävää työtä.

Tornion kaupunki toteuttaa tässä ilmastosuunnitelmassa listattuja toimenpiteitä omissa toiminnoissaan sekä kannustaa ja haluaa luoda suotuisan ympäristön, missä kuntalaiset sekä alueen yritykset voivat osallistua ilmastotyöhön.

Perusskenaarion mukaisilla toimenpiteillä päästöjä saadaan vähennettyä noin 60 % vuodesta 2007 vuoteen 2035. Eniten päästövähennyksiä on tieliikenteessä, kaukolämmöntuotannossa sekä energiankäytössä.

# Tavoite vuodelle 2035

	2007 (ktCO <sub>2</sub> e)	Perusskenaario 2035 (ktCO <sub>2</sub> e)	Tavoiteskenaario 2035 (ktCO <sub>2</sub> e)
Rakennusten lämmitys ja kulutussähkö	120	21	7
Tieliikenne	56	20	10
Työkoneet	12	10	6
Maatalous	34	42	42
Jätteiden käsittely	16	6	6
Teollisuus	12	2	1
Muut	10	4	4
<b>Yhteensä</b>	<b>260</b>	<b>106</b>	<b>76</b>



Perusskenaario.  
Päästövähennystavoite 70 %.  
Lähde: [SYKE](#), skenaariotyökalu.

Tornion kaupungin päästövähennystavoitteen asettamisessa on huomioitu kunnan elinkeinorakenne, arvio tulevasta päästökehityksestä, kansalliset ilmastotavoitteet sekä ilmastolain (423/2022) mukaiset vaatimukset. Tavoite koskee koko kunnan alueen päästöjä, ei pelkästään kuntaorganisaation omia päästöjä.

Skenaarion pohjana toimivat perusskenaarion oletukset, eli kansallisten toimien vaikutukset on otettu huomioon myös tavoiteskenaariossa. Vähennettävä päästö (päästökuilu) on 27,7 ktCO<sub>2</sub>e.

**Tornion kaupunki tavoittelee  
70 % päästövähennystä  
vuodesta 2007  
vuoteen 2035 mennessä.  
Vuoden 2035 kokonaispäästö  
tulisi olla 78 ktCO<sub>2</sub>e tai alle.**



# Tavoiteskenaarion keskeisimmät oletukset

Sektori	Tavoiteskenaarion keskeisimmät oletukset
<b>Kulutussähkö</b>	Energiatehokkuustoimien oletetaan hillitsevän sähkönkulutusta ja asukaskohtaisen sähkönkulutuksen arvioidaan vähenevän vuosittain noin 2,5 %.
<b>Kaukolämpö</b>	Kaukolämmönkulutus vuodelle 2035 oletetaan SYKE:n skenaariolaskentaan perustuen. Oletetaan, että vuonna 2035 öljystä ja turpeesta on luovuttu, ja polttoaine on 100 prosenttia biopohjaista.
<b>Öljylämmitys</b>	Oletetaan, että vuonna 2021 olleista öljylämmitteisistä rakennuksista 98 % on siirtynyt muihin lämmitysmuotoihin (kaukolämpö ja maalämpö) SYKE:n skenaariotyökaluun perustuen. Pientaloista ja rivitaloista öljy vaihtuu 100 prosenttia lämpöpumppuihin, kerrostaloista ja muista rakennuksista öljy vaihtuu 50 prosenttia lämpöpumppuihin ja 50 prosenttia kaukolämpöön.
<b>Rakennusten energiatehokkuus</b>	Noin 50 prosentissa olemassa olevissa asuinrakennuksissa tehdään suppeita energiaremontteja (säädot, tiivistykset). Muissa rakennuksissa 50 % tehdään energiaremontteja (50 % suppea/50 % laaja)
<b>Tieliikenne</b>	Työmatkojen keskimääräinen pituus (km) vähenee noin 50 % etätyön yleistyessä. Kansallinen tavoite liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen puolittamisesta vuoteen 2030 mennessä. Päästöjen arvioidaan vähenevän 59 prosenttia vuosien 2021–2035 aikana fossiilittoman tieliikenteen tiekartan ennusteisiin perustuen
<b>Teollisuus</b>	Päästöjen oletetaan vähenevän 53 prosenttia vuosien 2020–2035 aikana Teknologiateollisuuden tiekartan vähähiiliskenaarioon perustuen (Teknologiateollisuus, 2020).
<b>Työkoneet</b>	Jakeluvelvoitteen seurauksena työkoneiden päästöt pienenevät 48 prosenttia vuonna 2035 valtioneuvoston "Työkoneiden kustannustehokkaat päästövähennyskeinot" -selvityksen perusennusteeseen perustuen.

# Ilmastotyön teemat

Liikenne ja  
liikkuminen



Ympäristön  
tila



Energian käyttö



Kestävä ruokajärjestelmä



Tietoisuus  
ja yhteistyö



Kaavoitus  
ja  
maankäyttö

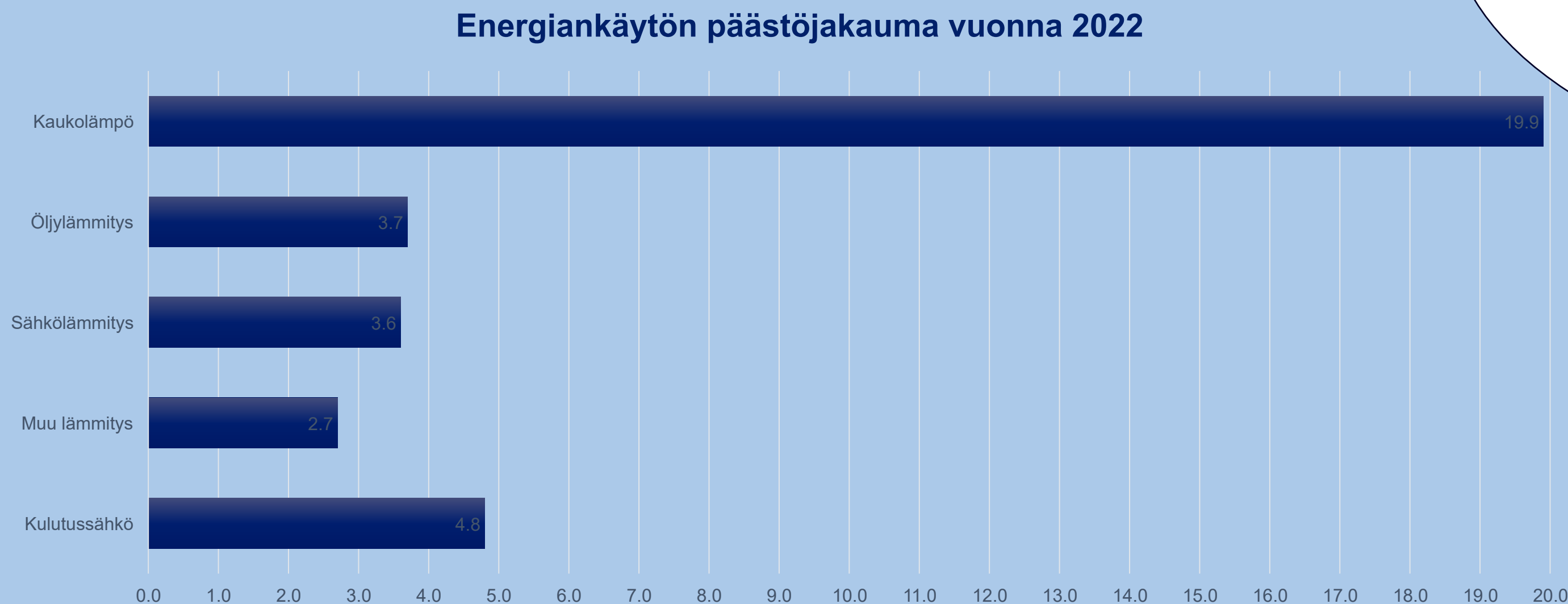
# Uusituvan energian tuotanto ja energiatehokkuus

Kaupungin energiankulutuksesta lähes 90 % koostuu kiinteistöjen lämmityksestä ja muusta kulutussähköstä.

Tornion energian kaukolämmöntuotannon kokonaisenergiamäärästä vuonna 2024 tuotettiin turpeella noin 30 % ja biopolttoaineella noin 70 %. Vara- ja huippukäytössä käytetään polttoöljyä, jonka osuus vaihtelee vuosittain noin 1–3 %. Tavoitteena on, että vuonna 2030 polttoaineena käytetään pelkästään biopolttoaineita.

Kaukolämmön asiakkailta on mahdollista valita hiilineutraali tuote, vihreä kaukolämpö, joka tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä.

Tornion kaupunki seuraa vuosittain omaa energiankäyttöään sekä toteutettuja energiatehokkuustoimia.



## Kaupunkistrategia 2021–2025

Tornion kaupunki edistää uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja on tulevaisuuden teollisuuden ja kiertotalouden investointikohde.



Toimenpide	Tehtävät	Aikataulu	Vastuu
<b>UUSIUTUVAN ENERGIAN TUOTANNON EDELLYTYSTEN PARANTAMINEN</b>	Tornion kaupungin alueella vireillä useita tuulivoimahankkeita	Etenee omassa aikataulussaan	Tekniset palvelut
	Röyttän merituulivoimayhteiskaavan muutos	Etenee omassa aikataulussaan	Tekniset palvelut
	Torpin kaupunginosaan Truckstoppiin tavoitellaan raskaan liikenteen latausasemia sekä vety- ja biokaasun tankkausta	Odotetaan sijoittumispäätöksiä	Tekniset palvelut
	Biokaasulaitoksen suunnittelu Riukkajängän alueelle	Etenee omassa aikataulussaan	Tekniset palvelut
	Asemakaavoituksessa osoitetaan Kromilaakson II-vaiheen alueelle kaksi polttoaineen ja kaasujakeluaseman paikkaa Kromitien varrelle	2025	Tekniset palvelut
<b>AURINKOPANEELIEN JA KERÄIMIEN SEKÄ PIENTUULIVOIMALOIDEN MAHDOLLISTAMINEN ASEMAKAAVOISSA JA RAKENNUSJÄRJESTYKSESSÄ</b>	Mahdollistetaan aurinkokeräimet ja aurinkopaneelit (ml. Pihlajasaari, Uusi Tulli ja Kromilaakson II vaihe)	Jatkuvaa	Tekniset palvelut
<b>ENERGIATEHOKKUUDEN EDISTÄMINEN KAUPUNGIN KIINTEISTÖISSÄ</b>	Aurinkopaneelit uuteen Kivirannan päiväkotiin	2026	Tekniset palvelut
	Uusiutuvan energian sekä energiatehokkaiden ratkaisujen hyödyntäminen Karungin urheilutalon rakentamisessa (maalämpö)	2025	Tekniset palvelut
	Kaupungin omistamien kiinteistöjen valaisinten uusinta LED-valoihin	Etenee vuosittain	Tekniset palvelut
<b>KATUVALAISTUKSEN UUSIMINEN</b>	Valaistuksen vaihto LED-valoihin.	Etenee vuosittain	Tekniset palvelut

# Joukkoliikenne ja liikenneratkaisut

Tornion kaupungissa noin neljännes päästöistä syntyy tieliikenteessä. Liikenteen ja liikkumiseen päästöjä voidaan vähentää ajoneuvokannan uusimisella ja vaihtoehtoisen käyttövoiman lisäämisellä. Myös joukkoliikenteen optimoinnilla sekä kevyenliikenteen ja jalankulun järjestelyillä voidaan vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä.

Vaihtoehtoisten käyttövoimien (sähkö ja hybridi) osuus ensirekisteröidyistä ajoneuvoista Torniossa vuonna 2023 oli 62 % (Traficom-tilastotietokanta)

## Kaupunkistrategia 2021–2025

Kehitämme kestäväää ja ympäristöystävällistä liikkumista ja vahvistamme asemaamme pohjoisen kansainvälisenä logistiikkakeskuksena

Tieliikenteen ja työkoneiden päästöjen kehitys Torniossa (ktCO<sub>2</sub>e)



Toimenpide	Tehtävät	Aikataulu	Vastuu
<b>SIIRTYMINEN PUHTAAMPAAN LIIKENTEeseen</b>	Tavoitteena kaupungin ajoneuvojen asteittainen vaihtaminen päästöttömiin	Tarpeen mukaan	Talous ja hallinto
<b>TUETAAN TYÖMATKAPYÖRÄILYÄ</b>	Kaupungin työntekijöiden työsuhdepyöräetu	2024	Talous ja hallinto
<b>EDISTETÄÄN KÄVELYÄ JA PYÖRÄILYÄ</b>	Kevyen liikenteen väylät huomioidaan kaavoituksessa, tavoite parantaa saavutettavuutta uusille alueille	Jatkuvaa	Tekniset palvelut
<b>EDISTETÄÄN TOIMIVAA JULKISTA LIIKENNETTÄ</b>	Osallistutaan Laurila-Tornio radan sähköistämisen johtoryhmä- ja ohjausryhmätyöskentelyyn.	2025	Talous ja hallinto
	Edistetään Tornio-Kolari radan sähköistämishankkeen valmistelua.	2025-	Talous ja hallinto
<b>EDISTETÄÄN TOIMIVAA JOUKKOLIIKENNETTÄ</b>	Kaupunki-Puuluoto välille isompi bussi vastaamaan kasvaneeseen kysyntään	2025	Talous ja hallinto Tekniset palvelut
	Selvitys kaupunkiliikenteen toiminnasta ja palvelutason tarkastaminen	2025	Talous ja hallinto Tekniset palvelut



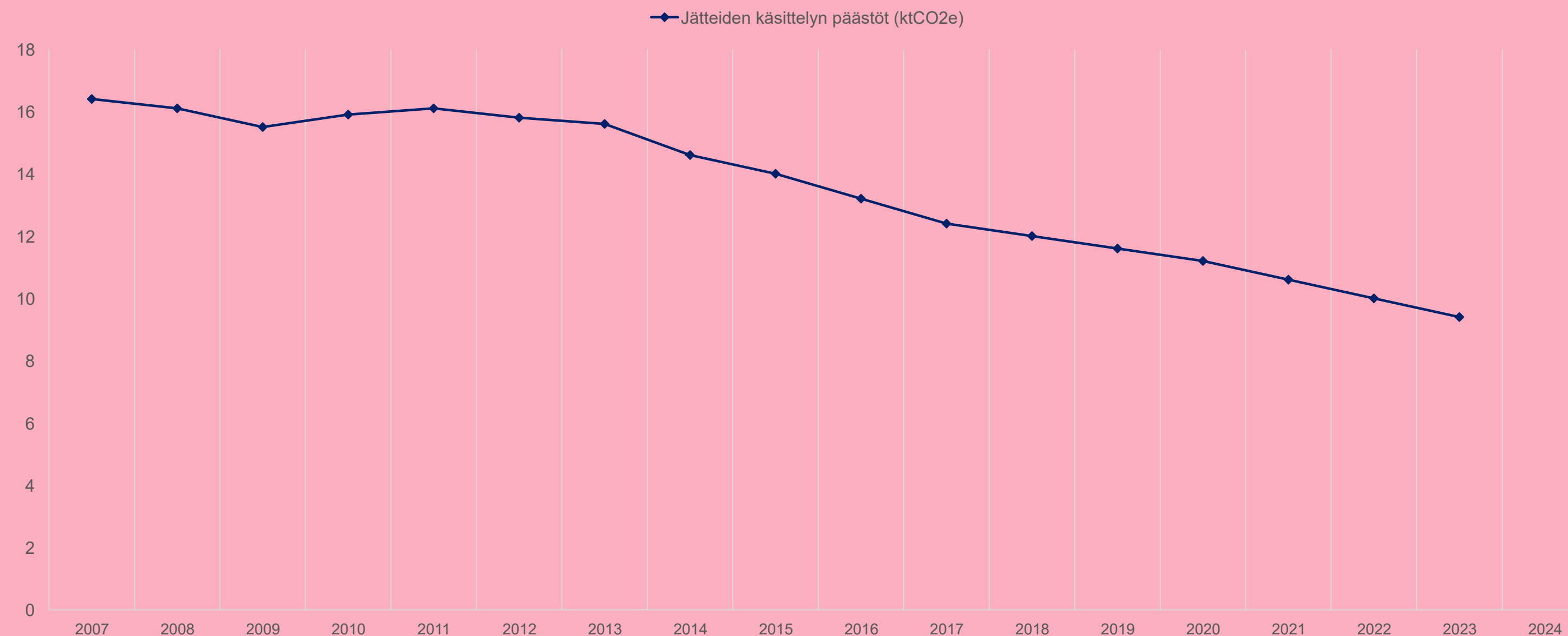
# Kiertotalous, jätehuolto ja materiaalit

Jätteidenkäsittelynpäästöt vähentyivät Torniossa noin 57 % vuodesta 2007 vuoteen 2023. Muutoksen taustalla on pääasiassa yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoituksen väheneminen.

Suomessa jätettä syntyy paljon asukasta kohti, vaikka jätteen kierrätysasteet ovat nousseet.

Kiertotaloudella tarkoitetaan sellaista tuotanto- ja kulutusmallia, jossa olemassa olevat materiaalit ja tuotteet hyödynnetään mahdollisimman pitkälle lainaamalla, vuokraamalla, uudelleen käyttämällä, korjaamalla, kunnostamalla ja kierrättämällä.

## JÄTTEIDEN KÄSITTELYN PÄÄSTÖT (KTCO<sub>2</sub>E)



**Kaupunkistrategia 2021–2025**

Kestävä ja viihtyisä kaupunki



Toimenpide	Tehtävät	Aikataulu	Vastuu
<b>KEHITETÄÄN JÄTEHUOLTOA JULKISISSA TILOISSA</b>	Investointiraha kierrätyspisteiden ja jäteastioiden lisäämiseksi (koulut, museo, liikuntahalli)	2025	Talous ja hallinto Tekniset palvelut
	Kaupungintalon työhuoneista poistettu roska-astiat, kerroksissa yhteinen kierrätyspiste	2024	Talous ja hallinto Tekniset palvelut
<b>BIOKAASUN JA VEDYN HUOMIOIMINEN KAAVOITUKSESSA</b>	Yleiskaava 2040 valmisteluvaiheeseen on osoitettu tavoiteltu vetyputken sijainti, vety- ja biokaasun tuotantoon osoitettu uusia T/Kem alueita	-2040	Tekniset palvelut
<b>EDISTETÄÄN MATERIAALITEHOKKUUTTA JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISIÄ HANKINTOJA</b>	Tavoitteena paperiton toimisto	Jatkuvaa	Talous ja hallinto
	Hankitaan ympäristömerkittyjä siivous- ja puhdistustarvikkeita	Jatkuvaa	Tekniset palvelut
	Huomioidaan vastuullisuus ja ympäristöasiat kaikissa hankinnoissa, kestävät hankintakriteerit	Jatkuvaa	Talous ja hallinto
	Selvitys kaupungin työntekijöiden työvaatepalvelusta (osto-/vuokratyövaatepalvelu)	2025	Talous ja hallinto

# Kestävä ruokajärjestelmä

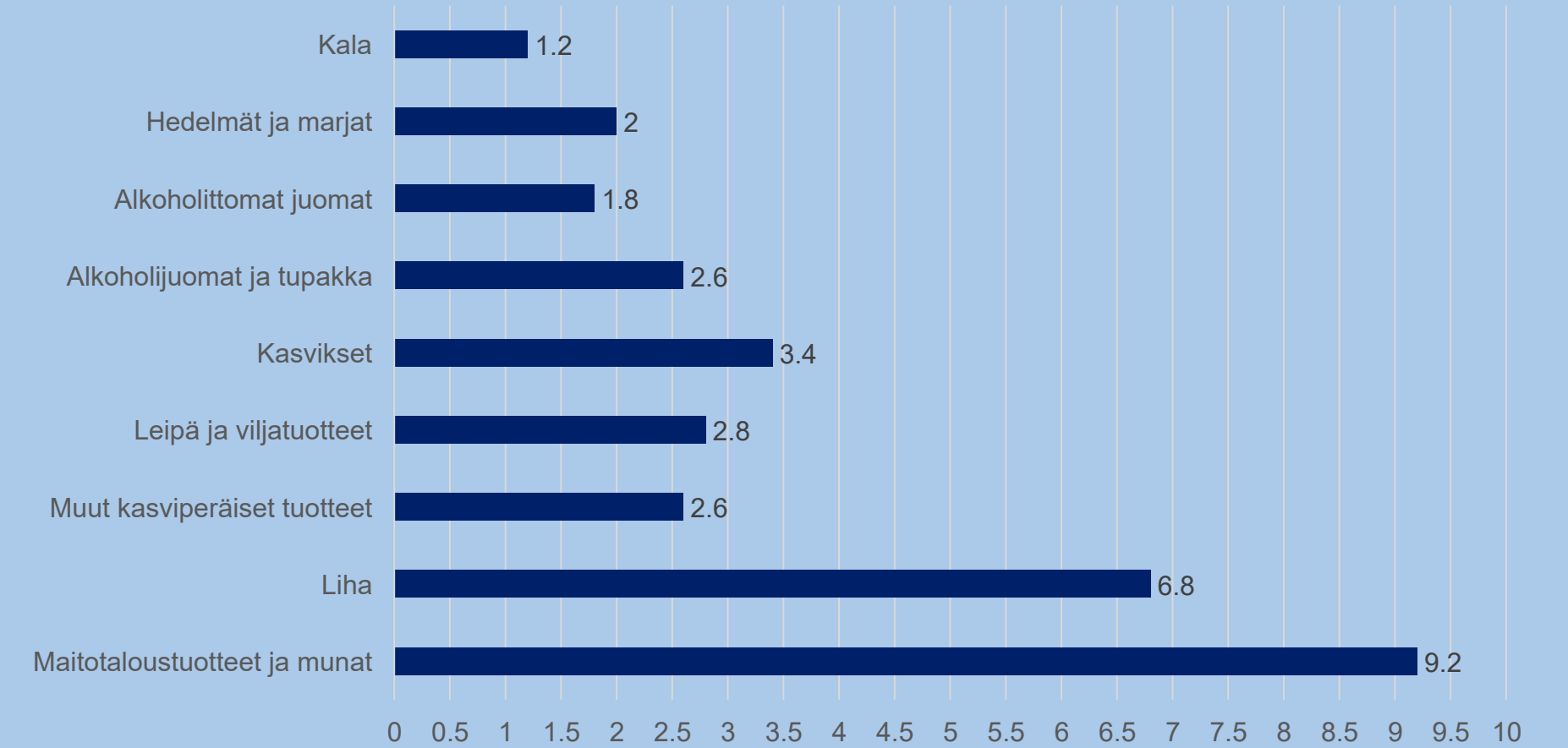
Ruoankulutus muodostaa Suomessa 20–25 % keskimääräisen kuluttajan ilmastovaikutuksesta.

Ruoankulutuksen ilmastovaikutuksia voi vähentää mm. vähentämällä ruokahävikkiä ja lisäämällä lautaselle lähi-, kala- ja kasvisruokaa.

Tornion kaupunki seuraa jätelain mukaisesti toiminnassa syntyvän elintarvikejätteen määrää. Seuranta voi vähentää ruokahävikin syntyä ja auttaa ilmastokestävän ruokalistan suunnittelussa.

Maatalouden osuus Tornion kaupungin kokonaispäästöistä on vajaa viidennes. Suurin päästösektori maataloudessa on eläinten ruoansulatus.

Ruoan kulutusperäiset päästöt Tornion kaupungissa v. 2019  
ktCO<sub>2</sub>e

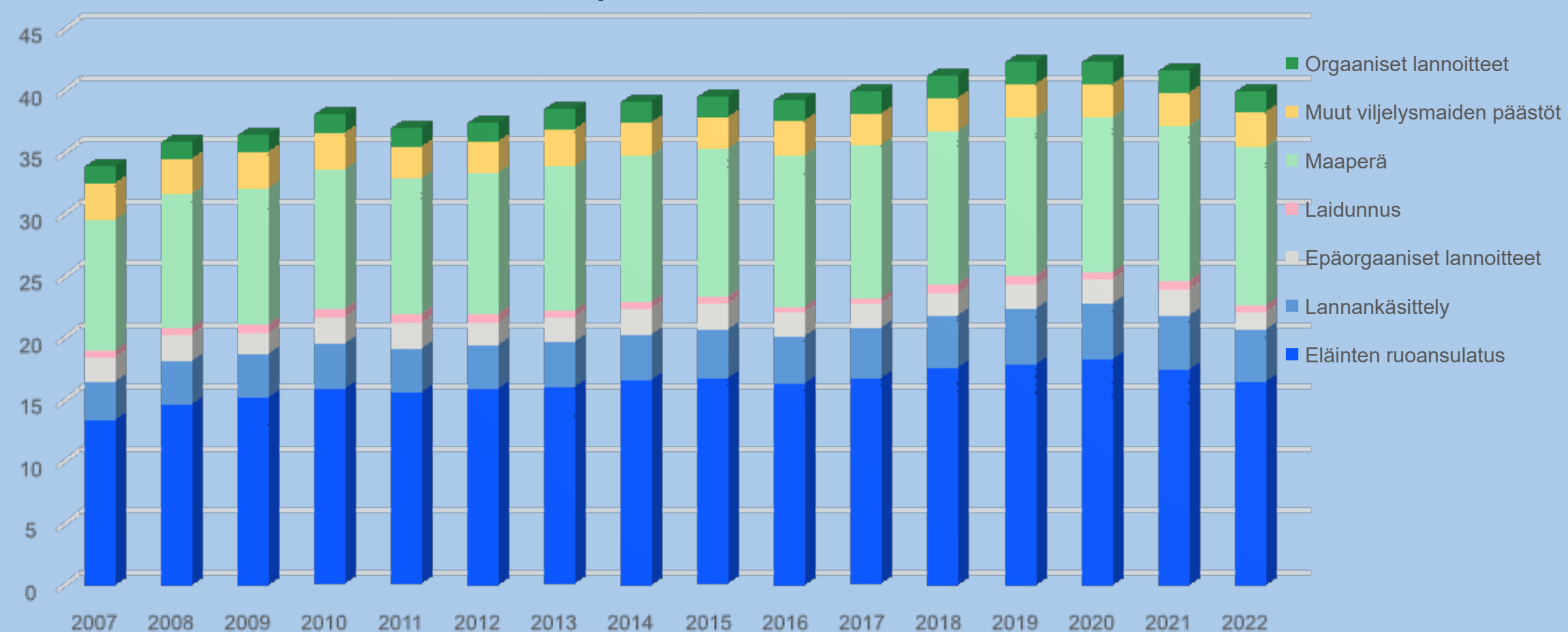


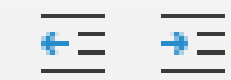
## LÄHTEET

[SYKE - kuntien ja alueiden khk-päästöt](#)

[Kuntien ja alueiden kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästöt](#)

Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt





Toimenpide	Tehtävät	Aikataulu	Vastuu
<b>TEHDÄÄN AKTIIVISTA TYÖTÄ RUOKAHÄVIKIN VÄHENTÄMISEKSI</b>	Jätelain mukainen kirjanpito toiminnassa syntyvän elintarvikejätteen määrästä ja käsittelystä	Jatkuvaa	Talous ja hallinto Tekniset palvelut
<b>TEHOSTETAAN HÄVIKKIRUOAN MYYNTIÄ KAUPUNGIN TOIMIPISTEISSÄ</b>	Henkilökunnalla mahdollisuus ostaa hävikkiruokaa	Jatkuvaa	Talous ja hallinto Tekniset palvelut
<b>TEEMAVIIKKOJA RUOKAPALVELUIHIN</b>	Järjestetään teeman mukaisia kampanjoita. Esimerkiksi kotimainen ruoka, lähiruoka, kasvisruoka.	Jatkuvaa	Tekniset palvelut, Sivistyspalvelut



# Luonnon ja kaupunkiympäristön monimuotoisuus

Tornio tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen ja harrastamiseen niin maalla kuin vesistöissäkin. Tornion alueella on hoidettuja retkeily- ja moottorikelkkareittejä sekä hyvät edellytykset kalastukselle, metsästykselle ja marjastamiselle. Tornion kaupunki kehittää virkistys- ja viheralueita sekä reittejä tarjoten kaupunkilaisille kestävän ja viihtyisän kaupunkiympäristön.

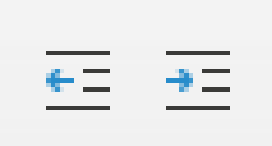
Kaupunki haluaa myös vaalia alueen rikasta kulttuuriperintöä.

## **Kaupunkistrategia 2021–2025**

Kehitämme kaupunkia puhdasta pohjoista luontoa arvostaen.



**Tornion kaupunki omistaa metsää noin 4000 hehtaaria.  
Hakkuun ulkopuolelle jätettyjen vanhojen metsien osuus on noin 100 hehtaaria.  
Lisäksi metsissä on lakikohteita, jotka ovat suojeltuja.  
Kaupungin metsiä hoidetaan Metsäliiton palveluihin kuuluvan metsäsuunnitelman mukaisesti.**



Toimenpide	Tehtävät	Aikataulu	Vastuu
<b>KESTÄVÄ TALOUSHOITAMINEN</b>	Kaupungin metsänhoitosuunnitelman ylläpito	Jatkuvaa	Tekniset palvelut
<b>HUOMIOIDAAN KAUPUNKIYMPÄRISTÖN JA LUONNON MONIMUOTOISUUS SUUNNITTELUSSA/KAARVOITUKSESSA</b>	Parannetaan/lisätään virkistys- ja viheralueiden määrää kaupungin alueella	Jatkuvaa	Tekniset palvelut
	Julkisille viheralueille kukkaniitty/auringonkukkapelto	Jatkuvaa	Tekniset palvelut
	Kaupunkikosteikko Kromilaaksoon	2025	Tekniset palvelut
	Istutetaan julkisille viheralueille pölyttäjiä houkuttelevia kasveja	Jatkuvaa	Tekniset palvelut

# Ympäristökasvatus, opastus ja ohjaus

Kestävä kehitys on muutosta, jonka tavoitteena on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen edellytykset.

Lapsilla ja nuorilla on näkemyksiä ja halu toimia.

Lapsille ja nuorille tulee antaa ikätason mukaista ajankohtaista tietoa ja koulutusta ilmastosta ja luonnonsuojelusta sekä luoda mahdollisuuksia tuottaa omia ilmastoon ja luontoon liittyviä ajatuksia ja kokemuksia.

Nyt tehtävillä päätöksillä luodaan merkitystä lasten ja nuorten tulevaisuususkolle.

Tavoite kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä koskee koko kaupungin aluetta, siten sen saavuttaminen vaatii yhteistyötä. Kaupunki viestii toteutetuista ilmastotoimista ja kannustaa myös muita alueen toimijoita osallistumaan työhön.

**Kaupunkistrategia 2021–2025**

UNICEFin Lapsiystävällinen  
kunta -mallin käynnistäminen.



Toimenpide	Tehtävät	Aikataulu	Vastuu
<b>KAUPUNGILLE LAADITAAN ILMASTOSUUNNITELMA</b>	Rahoitus saatu ympäristöministeriöltä Ilmastosuunnitelma ohjaa tulevien vuosien ilmastotyötä	2025-	Tekniset palvelut
<b>ILMASTO- JA YMPÄRISTÖKAMPANJAVIIKOT</b>	Järjestetään ilmastoteeman mukaisia kampanjoita kouluissa ja päiväkodeissa	Jatkuvaa	Sivistyspalvelut
	Järjestetään ilmastoteeman mukaisia kampanjoita kaupungin omissa tiedotuskanavissa	Jatkuvaa	Talous ja hallinto
<b>KIVIRANNAN LUONTOPÄIVÄKOTI</b>	Painotetaan ympäristönäkökulmaa sekä luontokasvatusta uuden päiväkodin suunnittelussa ja toiminnassa	2026	Tekniset palvelut, Sivistyspalvelut



# Seuranta ja raportointi

Yksi keskeisimmistä työkaluista tavoitteiden saavuttamiseksi on päästöjen vuosiseuranta, jonka avulla päästövähennystoimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan mitata suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Ilmastosuunnitelman seurannasta, koordinoinnista ja raportoinnista vastaa Tornion kaupungin ympäristönsuojelun henkilöstö, joka luo myös menetelmät ja mittarit tavoitteiden seurantaan.

Kaikkia ilmastotyön myönteisiä vaikutuksia ei saada esitettyä päästöseurannan kautta, joten ilmastosuunnitelman seurantaan määritellään myös muita mittareita.

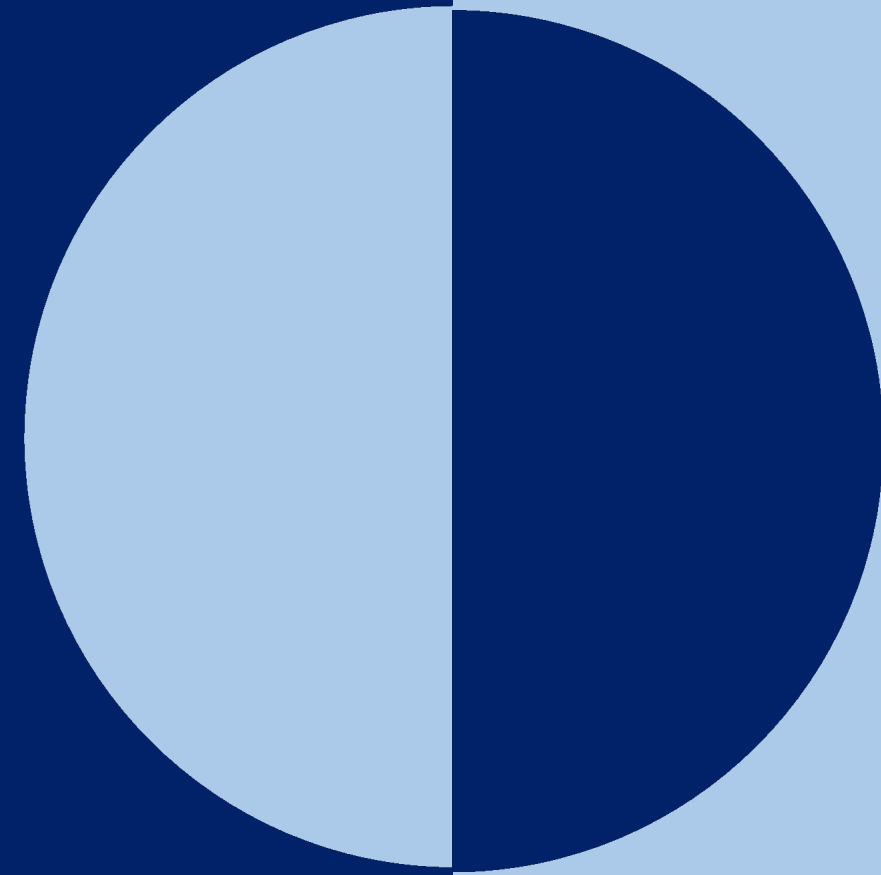
Suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista sekä kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä seurataan Tornion kaupungin johtoryhmässä. Tuloksista raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain. Raportoinnin yhteydessä arvioidaan ilmastosuunnitelman päivitystarve.

Ilmastosuunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä arvioidaan samaan aikaan kaupungin strategisten sekä toiminnallisten tavoitteiden kanssa.

Talousarvioon viedään vuosittain toimenpiteet, jotka vaativat erillistä budjettia.

Tornion kaupunki selvittää ilmastotoimenpiteiden sekä päästötason seurantatyökaluja ilmastotyön seurantaan.





**Tornio**